

6. Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy.

W ramach formułowania wspólnie polityki przestrzennej i opracowywanej strategii rozwoju miasta i gminy określono:

- cele rozwoju generalne i szczegółowe,
- kierunki zagospodarowania przestrzennego generalne i w wydzielonych strefach,
- obszary objęte obowiązkiem sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

6.1. Cele rozwoju miasta i gminy .

1) Celem generalnym jest osiągnięcie wszechstronnego, zrównoważonego i trwałego rozwoju miasta i gminy, zapewniającego zaspokojenie bieżących potrzeb mieszkańców, warunków umożliwiających wzrost poziomu życia, a także umożliwiających zaspokojenie potrzeb następnych pokoleń, zachowaniu właściwych relacji między celami szczegółowymi tj.: ekonomicznymi, społecznymi, ekologicznymi, kulturowymi i przestrzennymi.

2) **Cele ekonomiczne** wyrażają się w kształtowaniu mechanizmów stymulujących efektywny, wielostronny rozwój gospodarczy miasta i gminy na bazie własnych zasobów przyrodniczo-kulturowych, w podejmowaniu działań zapewniających obniżenie bezrobocia i wzrost dobrobytu mieszkańców poprzez:

- aktywizację rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowej jako funkcji podstawowej, w szczególności przez wyposażenie w urządzenia wypoczynkowo-turystyczne i usługi związane z ruchem turystycznym o wysokim standardzie

technicznym i jakości obsługi w tym rozwój bazy noclegowej samodzielnej i w domach mieszkalnych,

- zapewnienie maksymalnego wsparcia dla tworzenia i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw np. przez przygotowanie terenów i ofert lokalizacyjnych z jednoczesnym wspieraniem restrukturyzacji istniejących przedsiębiorstw produkcyjnych przemysłu lokalnego, zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska i podstawową funkcją miasta i gminy,
- umocnienie rodzinnych gospodarstw rolnych, ich przeobrażenia strukturalne, wprowadzenie nowych rozwiązań agrotechnicznych zgodnie z zasadami i wymogami rolnictwa ekologicznego, a także rozwój lokalnego przetwórstwa rolnego.

3) **Cele społeczne** wyrażają się w poprawie standardu cywilizacyjnego lokalnej społeczności oraz w sprawnym funkcjonowaniu miasta i gminy, jak miejsc zamieszkania, pracy, obsługi, wypoczynku i aktywności ich mieszkańców, a w szczególności:

- zapewnieniu dogodnych warunków życia i rozwoju w drodze rozwijania infrastruktury społecznej na poziomie potrzeb lokalnych,
- zapewnieniu możliwie wysokiego standardu zamieszkania i obsługi mieszkańców,
- wyposażeniu obszaru miasta i gminy w odpowiednie jakościowo i niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej oraz komunikacji stosownie do występujących potrzeb,
- działaniu zmierzającemu do zminimalizowania zagrożenia powodziowego.

4) **Cele ekologiczne** wyrażają się w ochronie i racjonalnym kształtowaniu środowiska przyrodniczego, poprzez:

- traktowanie ochrony środowiska jako nierozłącznej części wszystkich procesów rozwojowych,
- ochronę szczególnych i wybitnych w skali kraju wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych,

- ochronę węzłów i ciągów ekologicznych, w tym ochronę bioróżnorodności fauny i flory
- ochronę zasobów wód, lasów, oraz dużych przestrzeni otwartych,
- ochronę gleb, złóż surowców mineralnych i atmosfery,
- zachowanie wartości krajobrazowych, krajoznawczych i rekreacyjnych,
- ochronę zdrowotnych warunków życia mieszkańców,
- zahamowanie procesów degradacji pochodzenia antropogenicznego i naturalnego,
- dostosowanie rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego do uwarunkowań przyrodniczych,
- kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej w nawiązaniu do systemów przyrodniczych,
- ochronę Obszaru Chronionego Krajobrazu Gór Bardzkich, rezerwatów i otuliny Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego,
- wzmocnienie systemu obszarów chronionych przyrodniczo przez utworzenie Bardeckiego Zespołu Przyrodniczo-krajobrazowego, w granicach miasta Bardo.

5) **Cele kulturowe** polegają na zachowaniu wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego i kształtowania atrakcyjnego wizerunku miasta i gminy poprzez:

- ochronę istniejących zasobów kulturowych i poprzez racjonalne działania włączenia ich do życia kulturalnego i gospodarczego miasta i gminy,
- zachowanie tożsamości kulturowej w sferze materialnej i niematerialnej,
- rozszerzenie zakresu prawnej ochrony obiektów i zespołów zabytkowych,
- pozyskiwanie zewnętrznych, pozabudżetowych środków finansowych na restaurację, renowację i rewaloryzację zasobów kulturowych,
- kształtowanie harmonijnego krajobrazu kulturowego z zachowaniem krajobrazów naturalnych i osadniczych zabytkowych układów przestrzennych.
- wzmocnienie systemu ochrony krajobrazu kulturowego z zachowaniem krajobrazów naturalnych miasta Bardo przez utworzenie w jego granicach Bardeckiego Zespołu Przyrodniczo - Krajobrazowego

6) **Cele przestrzenne** polegają na zachowaniu lub przywracaniu ładu przestrzennego w rozwoju osadnictwa i zagospodarowaniu miasta i gminy w oparciu o ich walory kulturowe i przyrodniczo-krajobrazowe, a w szczególności na :

- uporządkowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy,
- wyeliminowaniu konfliktów wynikających z różnych sposobów użytkowania terenów,
- likwidacji odczuwanych zaniedbań i nieprawidłowości dotychczasowego zagospodarowania ,racjonalnej gospodarce terenami i efektywnym ich wykorzystaniu.

6.2. Strefy polityki przestrzennej

Realizacja wyżej wymienionych celów rozwoju miasta i gminy przy występujących uwarunkowaniach tego rozwoju wymagała wydzielenia stref o zróżnicowanych politykach przestrzennych i ich podziału na obszary o odmiennych funkcjach, w których z kolei wyznaczono tereny o różnych sposobach zagospodarowania.

1) **Strefa I „Krajobrazowa”** obejmuje otwarte tereny gminy należące do Obszaru Chronionego Krajobrazu gór Bardzkich, o głównej funkcji ochronnej z udostępnieniem i sposobem zagospodarowania według zasad określonych w Rozporządzeniu Wojewody Wałbrzyskiego z dnia 08.XI.1991 r., a w jej obrębie obszary :

I A – leśny (zalesione pasma górskie z przełomem Nysy Kłodzkiej),

I B – rolniczy wyłączony spod zabudowy,

I C – rezerwatów leśnych „Cisy” i „Cisowa Góra” (ochrona częściowa) utworzonych w 1954 roku,

I D – otulina Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego według zasad ochrony i zagospodarowania określonych w Rozporządzeniu Wojewody Wałbrzyskiego z dnia 08.XI.1991 r.

2) **Strefa II „Miejska”** obejmuje osadnicze tereny istniejącego i przyszłego zagospodarowania w granicach miasta Bardo (w obszarze i poza obszarem chronionego krajobrazu), a w jej obrębie obszary :

II A – centrum miasta o niezwykle malowniczym położeniu z bogactwem nagromadzonych dóbr kultury w strefie ochrony konserwatorskiej zabytków i obszaru chronionego krajobrazu,

II B – osiedli mieszkaniowych z współczesną zabudową mieszkaniowo-usługową o skali i formie dysharmonizującej z delikatną tkanką miasta w strefach obszaru chronionego krajobrazu wraz z terenami zakładów pracy poza strefami ochronnymi ,

II C – kultu pielgrzymkowego z zabytkowymi zespołami dróg krzyżowych na stoku góry Kalwarii i wzgórza Różańcowego o funkcji turystyczno-wypoczynkowej w strefie ochrony konserwatorskiej zabytków i obszaru chronionego krajobrazu.

3) **Strefa III „Wiejska”** obejmująca osadnicze tereny gminy istniejącego i przyszłego rozwoju wszystkich jednostek wiejskich (w obszarze i poza obszarem chronionego krajobrazu), a w jej obrębie obszary :

III A – osadniczy o preferowanej funkcji turystyczno-wypoczynkowej: Opolnica, Dębowina,

III B – osadniczy o preferowanej funkcji rolniczo(również dot. gosp. leśnej)-turystyczno-wypoczynkowej: Brzeźnica, Lasówka, Janowiec,

III C – osadniczy o preferowanej funkcji rolniczej i nieuciążliwej działalności przetwórczej: Grochów, Potworów, Przyłek, Dzbanów.

4) **Strefa IV „Gospodarcza”** obejmuje otwarte tereny gospodarki rolno-leśnej, przemysłowo-komunalnej i wypoczynkowo-turystycznej gminy (poza obszarem chronionego krajobrazu), a w jej obrębie obszary :

IV A – leśny (lasy gospodarcze i ochronne z dolesieniami),

IV B – rolniczy (grunty orne i użytki zielone wyłączone spod zabudowy),

IV C – aktywności gospodarczej (tereny istniejące i proponowane do rozwoju nieuciążliwej działalności gospodarczej związanej z przemysłem wydobywczo-przetwórczym).

IV D – komunalny (tereny wysypiska śmieci w rozbudowie),

W granicach obszarów wydzielonych stref polityki przestrzennej zostały wyznaczone następujące tereny o istniejącym i proponowanym sposobie zagospodarowania :

- mieszkaniowo-usługowe,
- bazy turystyczno-wypoczynkowej,
- bazy gospodarki rolnej i leśnej,
- przemysłowo-gospodarcze i drobnej wytwórczości,
- komunalne,
- rolnicze,

- leśne,
- nieużytki,

oraz tereny objęte obowiązkiem sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

6.3. Generalne kierunki zagospodarowania miasta i gminy

6.3.1 Kierunki związane z zasadami utrzymania i odnowy przyrodniczo-krajobrazowych zasobów środowiska.

- 1) Ustala się następujące kierunki związane z zasadami ochrony środowiska przyrodniczego, dotyczące całego obszaru gminy, w tym przede wszystkim terenów otwartych I i IV strefy polityki przestrzennej miasta i gminy:
 - a) ochronę konserwatorską w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu gór Bardzkich,
 - b) wzmocnienie systemu obszarów chronionych, przez utworzenie Bardeckiego Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego,
 - c) ochronę ekosystemów mających wpływ na odtwarzanie zasobów przyrody,
 - d) zahamowanie procesów niszczących oraz odnowę i wzbogacenie obszarów zdegradowanych.

- 2) Działania dotyczące ochrony ekosystemów mających wpływ na odtwarzanie zasobów oraz hamowanie procesów, o których mowa w pkt 1.c. i 1.d. polegają w szczególności na :
 - a) ochronie węzłów i ciągów ekologicznych przed zmianą istniejącego sposobu użytkowania, a ponadto ciągów ekologicznych przed przerwaniem ciągłości i degradacją, zwłaszcza w rejonach stykowych ze strefą osadniczą,
 - b) ochrona szaty roślinnej, w tym:
 - lasów, zwłaszcza o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem, przez stosowanie udoskonalonych rębni, regulację granicy rolno-leśnej, przebudowę drzewostanu o składzie nie zgodnym z siedliskiem i

- podnoszenie lesistości terenu, utrzymanie i uzupełnienie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- zbiorowisk łąk i polan śródleśnych,
 - zbiorowisk roślinnych terenów podmokłych,
 - stanowisk roślin chronionych.
- c) ochronie fauny; wymaga to opracowania przyrodniczej inwentaryzacji gminy obejmującej badania faunistyczne i określenia zasad tej ochrony,
- d) ochronie obszarów źródłiskowych, polegających na utrzymaniu i podnoszeniu ich lesistości,
- e) ochronie cieków polegającej na :
- stabilizacji przepływów przez właściwą gospodarkę leśną i rolną o retencji zlewni,
 - podnoszenia jakości wód przez ograniczenie spływu wód powierzchniowych z pól uprawnych i tras komunikacyjnych do cieków oraz eliminację zanieczyszczeń ściekami bytowymi i gospodarczymi,
 - przypadku potrzeby regulacji cieków, na stosowaniu obudowy biologicznej, unikaniu prostowania i skracania przebiegu koryt, zabezpieczaniu koryt przed erozją przez zabudowę roślinną najniższych tras,
- f) ochronie wód podziemnych przez zwiększenie retencyjności obszaru oraz przez budowę wiejskich systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- g) ochronie terenów podmokłych i zaniechaniu ich osuszania,
- h) ochronie rzeźby, polegającej na:
- stabilizowaniu stoków podatnych na ruchy masowe przez ich zalesianie,
 - ograniczaniu zabudowy i sieci dróg lokalnych na terenach osuwiskowych.
- i) ochronie gleb, mającej na celu zahamowanie erozji i degradacji żyzności gleb,
- polegającej na:
- przechodzeniu z upraw ornych na użytki zielone,
 - w przypadku prowadzenia gospodarki polowej, na stosowaniu właściwych zabiegów agrotechnicznych; dotyczy to kierunku orki, stosowania następstwa roślin i zasad nawożenia,

- j) ochronie klimatu lokalnego, polegającej na:
- podnoszeniu stopnia lesistości terenu
 - nie stwarzaniu przeszkód w przepływie powietrza na terenach ciągów i korytarzy ekologicznych, a zwłaszcza ich nie zabudowywanie
 - wzbogacaniu zadrzewień we wnętrzach zespołów osadniczych
 - ograniczaniu lokalnych emisji zanieczyszczeń powietrza, przez sukcesywną zmianę mediów grzewczych na gazowe, elektryczne bądź olejowe.
- 3) Ustala się następujące kierunki ochrony krajobrazu, dotyczące całego obszaru miasta i gminy tj. I, II, III i IV strefy polityki przestrzennej:
- a) zachowanie istniejących walorów widokowych krajobrazu, a zwłaszcza harmonijnego krajobrazu naturalnego, półnaturalnego i kulturowego,
 - b) przywracanie wartości zubożonym i zdegradowanym walorom krajobrazowym,
 - c) kształtowanie harmonijnego krajobrazu współczesnego, w tym harmonijnych form zabudowy.
- 4) Działania, o których mowa w pkt. 3.a. polegają w szczególności na:
- a) zachowaniu istniejących panoram widokowych wzgórz Bardzkich z obszaru podgórze części gminy; wymaga to:
 - zahamowania procesów rozpraszania zabudowy na stokach górskich i ciągach widokowych,
 - przeciwdziałania zeszpeceniu krajobrazu elementami infrastruktury technicznej,
 - b) zachowaniu i uwypuklaniu naturalnych i kulturowych cech harmonijnego krajobrazu w panoramach widokowych z okolicznych wzgórz przełom Nysy Kłodzkiej, a także w panoramach lokalnych; wymaga to:
 - ochrony poszczególnych mezo- i mikrownętrz krajobrazowych, przez zachowanie harmonijnych krajobrazów uformowanych przez przyrodę lub powstałych w wyniku działalności człowieka oraz szczególnej ochrony ekspozycji wybranych obiektów i ich przedpoli,
 - skupiania zabudowy i nie rozpraszania jej na terenach otwartych
 - unikania dużych gabarytów obiektów budowlanych
 - unikania obcych regionalnie form architektonicznych
 - dolesiania bądź zadrzewiania terenów nadmiernie wylesionych.

5) Działania, o których mowa w pkt. 3.b., polegają w szczególności na:

- a) odsłanianiu szczególnie wartościowych widoków,
- b) zasłanianiu pasem wysokiej zieleni obiektów dysharmonijnych i agresywnych w krajobrazie,
- c) korektach formy, usytuowania bądź przebiegu dysharmonijnych w krajobrazie elementów infrastruktury technicznej.

6) Działania, o których mowa w pkt. 3.c. polegają w szczególności na:

- a) unikaniu eksponowania nowej zabudowy w krajobrazie, dostosowywaniu usytuowania, skali i form tej zabudowy do cech istniejącego krajobrazu naturalnego i naturalno-kulturowego,
- b) przeciwdziałaniu obudowie tras komunikacyjnych, zamykającej panoramy widokowe.

6.3.2. Kierunki rozwoju i modernizacji sieci osadniczej oraz kształtowanie ładu przestrzennego.

1) Ukształtowanie historyczne i ustabilizowana oraz dobrze rozwinięta sieć osadnicza gminy wymaga przede wszystkim działań modernizacyjnych i restrukturyzacyjnych zgodnych z :

- przewidywanymi zmianami w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy,
- istniejącą ochroną prawną oraz potrzebami ochrony wynikającej z cech środowiska przyrodniczego i kulturowego.

2) Podstawowymi elementami sieci osadniczej gminy o wyraźnie zhierarchizowanej strukturze pozostaną nadal:

- miasto Bardo - gminny ośrodek o znaczeniu ponadlokalnym z uwagi na tradycję kultu pielgrzymkowo - turystyczną ,
- jednostki wiejskie o zróżnicowanych funkcjach podstawowych , których kierunek zmian należy podporządkować obranym przez miasto i gminę celom polityki przestrzennej zgodnie z koncepcją strategii rozwoju.

3) Dla poprawy ładu przestrzennego miasta i gminy należy dążyć do uzyskania pozytywnych walorów estetycznych , funkcjonalności , logiki i czytelności struktur przestrzennych jak i zharmonizowania ich z walorami naturalnymi otoczenia , a w szczególności:

- utrzymanie istniejącej sieci osadnictwa oraz przywrócenie wysokiej wartości walorów architektonicznych,
- wyeliminowanie powtarzalnych , typowych rozwiązań architektonicznych , nie uwzględniających specyfiki terenu i lokalnych tradycji budowania,
- wprowadzanie nowych zespołów zabudowy w taki sposób , aby nie przyczyniały się do gruntownych zmian historycznie ukształtowanego krajobrazu poszczególnych jednostek osadniczych,
- lokalizowanie nowych zespołów zabudowy w ciągach już istniejących struktur zgodnie z istniejącymi warunkami funkcjonalnymi lub wpisywanie nowej zabudowy w ciągi naturalnej kontynuacji ich rozwoju,
- przeciwdziałanie powstawaniu substandardowej trwałej zabudowy.

4) Lokalizacja nowych zespołów aktywności gospodarczej (produkcyjno-usługowych) i związanych z tym miejsc pracy, o istotnym wpływie na rozwój przestrzenny jednostek osadniczych gminy winna być podporządkowana wymogom związanym z:

- ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- ochroną przeciwpowodziową,
- ochroną krajobrazu
- walorami estetycznymi rozwiązań architektoniczno-urbanistycznych,
- wysoką dostępnością komunikacyjną i telekomunikacyjną.

6.3.3 Kierunki rozwoju i modernizacji systemu komunikacji i infrastruktury technicznej.

- 1) Kierunki rozwoju i modernizacji komunikacji i infrastruktury technicznej w mieście i gminie powinny być dostosowane do:
 - rozmieszczenia poszczególnych głównych obszarów zabudowy w strefie II "Miejskiej" i III "Wiejskiej" i do terenów potencjalnego rozwoju osadnictwa,
 - rozmieszczenia urządzeń i zabudowy obszarów przemysłowo-komunalnych i wypoczynkowo-turystycznych w strefach terenów otwartych tj. w strefie I "Krajobrazowej" i IV "Gospodarczej",
 - wymagań związanych z budową poszczególnych systemów.

- 2) Ustala się następujące kierunki rozwoju układu komunikacji kolejowej w mieście i gminie Bardo:
 - a) nie przewiduje się rozbudowy sieci komunikacji kolejowej w obrębie miasta i gminy; należy zapewnić warunki umożliwiające dalszą modernizację istniejącej linii i urządzeń kolejowych,
 - b) wyznacza się do remontu uszkodzoną przez powódź trasę na odcinku Bardo – Przyłek.

- 3) Ustala się następujące kierunki rozwoju komunikacji drogowej w mieście gminie Bardo:
 - a) należy dążyć do zapewnienia dogodnych powiązań gminy z terenami zewnętrznymi, przez modernizację istniejącej drogi krajowej i wojewódzkich oraz budowę nowych odcinków dróg, w szczególności:
 - modernizację istniejącej drogi krajowej nr 8, Warszawa - Wrocław - Bardo Kłodzko - Kudowa Słone (granica),
 - modernizację i budowę nowych odcinków drogi (oznaczonych orientacyjnie na rysunku studium, w ujęciu wariantowym), umożliwiającej powiązanie ww. drogi nr 8 z drogą krajową nr 408 we wsi Laski (gmina Złoty Stok) poprzez budowę węzła drogowego we wsi Przyłek.

- budowę odcinka drogi łączącej drogę wojewódzką 45127 z drogą krajową w rejonie wsi Dębowina,
 - modernizację pozostałych dróg wojewódzkich,
- b) należy zapewnić dogodne powiązania wewnętrzne, przez budowę i rozbudowę układu dróg gminnych w strefach terenów otwartych, oraz ulic zbiorowych i dojazdowych w obrębie strefy osadniczej, w tym:
- skorygowanie przebiegów fragmentów istniejących dróg oraz w miarę potrzeby, ich poszerzenie i poprawę parametrów technicznych,
 - przebudowa skrzyżowań w rejonie zjazdów do jednostek osiedlowych i osadniczych miasta i gminy,
 - budowę odcinków nowych dróg i ulic,
 - budowę chodników, a zwłaszcza w rejonach nakładania się intensywnego ruchu kołowego i pieszego,
 - rozbudowa tras rowerowych i ich zaplecza,
- c) należy zapewnić właściwą obsługę ruchu poprzez:
- utworzenie sieci parkingów,
 - utworzenie sieci urządzeń ruchu kołowego,
- d) należy podjąć starania o odpowiednie utrzymywanie, zwłaszcza w okresie zimowym, dróg krajowych i wojewódzkich, a także stworzyć warunki utrzymywania przejezdności lokalnej sieci dróg i ulic.

4) Należy dążyć do szybkiego zakończenia budowy wiejskich systemów wodociągowych we wszystkich wsiach gminy; zgodnie z programem realizacji wodociągów należy ustalić nowe zasady partycypacji gminy i mieszkańców w kosztach tego przedsięwzięcia.

5) Należy dążyć do opracowania realizacyjnego programu systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków dla poszczególnych zespołów osadniczych (strefa II " Miejska ", III " Wiejska ", IV " Gospodarcza"), w obrębie całego obszaru miasta i gminy Bardo, przy partycypacji miasta, gminy i mieszkańców w kosztach tego przedsięwzięcia, obejmującego w szczególności :

- szybkie zakończenie budowy oczyszczalni ścieków dla potrzeb komunalnych miasta Barda, w ramach realizacji projektu systemu

- odprowadzania i oczyszczania ścieków z rejonu górnej zlewni Nysy Kłodzkiej i planowanego w przyszłości zbiornika wody pitnej " Kamieniec ",
- rozbudowę istniejącej sieci kanalizacyjnej w mieście Bardzie,
 - budowę wiejskich systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków we wszystkich wsiach gminy Bardo, a w pierwszej kolejności we wsiach zwodociągowanych.

6) Ustala się następujące kierunki rozwoju systemów energetycznych:

- a) należy dążyć do wprowadzenia systemów energetycznych nie powodujących zanieczyszczeń środowiska, a w szczególności :
- podjąć działania w kierunku modernizacji i rozbudowy sieci gazowej w mieście i zaopatrzenia wsi całej gminy w gaz oraz zastąpienia ogrzewania budynków i kuchni węglowych paliwami stałymi, ogrzewaniem i kuchniami gazowymi bądź elektrycznymi,
 - wprowadzenie i rozbudowa energetyki gazowo-elektrycznej na cele wypoczynkowo-turystyczne (kąpieliska kryte i otwarte) oraz gospodarcze (uprawy ogrodnicze i sadownicze, nie rolnicze działalności gospodarcze),
- b) należy dążyć do całkowitego zkablowania lub przełożenia odcinków napowietrznych linii wysokiego napięcia, które stanowią zagrożenie dla zdrowia mieszkańców i kolidują z istniejącą zabudową lub dewastują krajobraz.

7) W zakresie wyposażenia w telekomunikację powinna nastąpić pilna rozbudowa sieci abonenckich i sieci ogólnodostępnych automatów telefonicznych.

8) W zakresie gospodarki odpadami ustala się następujące zasady :

- a) w związku z rozbudową wysypiska odpadów w rejonie wsi Potworów w sposób nie kolidujący z wymaganiami ochrony środowiska, a zwłaszcza wymogami obszaru chronionego krajobrazu i ochrony zlewni Nysy Kłodzkiej, utrzymuje się zasadę konsekwentnej realizacji programu gromadzenia , usuwania i utylizacji odpadów stałych w obrębie całej gminy i miasta Barda.

- b) w obrębie gminy powinien być zorganizowany sprawny system gromadzenia odpadów stałych przez użytkowników nieruchomości, w sposób nie powodujący zanieczyszczeń środowiska i umożliwiający ich bezpośrednie odbieranie i wywożenie na wysypisko, w miarę możliwości bez pośredniego etapu gromadzenia odpadów w pojemnikach zbiorczych na terenie gminy; należy wprowadzić zasadę segregacji odpadów.